

BOTAD

OPISYAL A PABLAAK TI REBOLUSYONARYO A TIGNAYAN TI KALINGA
TAWEN 6; BILANG 1 IPASA NO MABASA

EDITORIAL

Mannalon, situtured a labanan ti pasismo ti rehimen US-Duterte!

Ti malapuyudal a kasasaad ti pagilian ket kimmaro bayat ti panagtuled ti panawen. Daytoy ti mangparparigat iti kasasaad ti umili a Pilipino nu sadinu ket mayorya ti dasig a mannalon kas iti probinsya ti Kalinga. Mailadawan daytoy iti panagtalinaed ti atrasado a ramit ti produksyon dagiti mannalon, pannakalumom iti utang, ken kinaawan ti kasiguroan nga maikkan ti narang-ay a panagbiag dagiti pamilyada nga isu't mangiduduron keniaada a serken dagiti saan a regular a panggedan kas iti por dia, *small scale mining* ken dadduma pay.

Laksid iti nakaro a panangbaybay-a ti gubyrno iti sektor ti agrikultura, karkaro pay a mailumlumom iti kinarigat dagiti mannalon gapu kadagiti kalamidad kas ti bagyo ken tikag. Nayon na pay a parigatdagiti kontra-umili a linteg kas ti *Rice Tariffication Law* wenno RTL. Mangpakaro pay a perwisyo a sagsagrapendagiti mannalon iti tuloy-tuloy a militarisasyon iti kaaw-awayan.

Nayon a parigat ti RTL iti kabiagan dagiti mannalon

Imbes a suportaran dagiti mannalon, mangipilpila ti gubyrno dagiti linteg a kontra mannalon kas ti RTL. Saan a resolbaren daytoy a linteg ti kinakurang ti bagas, nu diket pakaruen na ti krisis iti kabiagan dagiti mannalon. Ti Kalinga kas "*rice granary ti Cordillera*" ket ma-

luglugi dagiti mannalon na gapu ti nakababbaba a presyo ti pagay agsipud ta ab-abaken dagiti *imported* a bagas a maipasastrek ditoy pagilian ti produkto dagiti lokal a mannalon. Idiay Tabuk, ti presyo ti pagay ket dumanon ti P11/kilo. Nababa nga amang ti presyo ti *imported* a bagas kumpara ti produkto dagiti lokal a mannalon gapu ta nadur-as ti ramit da ken nangato ti suporta ti gobyerno da iti agrikultura.

Nagsuwek pababa ti presyo ti pagay ngem iti bangir na, agtultuloy a ngumatnangato ti presyo dagiti *farm inputs* kas iti *fertilizer* ken pestidyo, kasta met ti abang kadagiti usar ti talon. Gapu iti daytoy, karkaro a mailumlumom iti utang dagiti mannalon.

Kinakurang ti tulong ti gobyerno para kadagiti biktima ti didigra

Ti tinawen a panagsagrap dagiti didigra kas ti bagyo ken tikag, mailumlumlom ti kabiagan ti mannalon. Kas itay laeng napalpalabas a tawen, saan pay a nakabawi ti umili manipud iti didigra ti bagyo a Lawin ket simmangbay manen ti bagyo nga Ompong ken Rosita. Kalpasan na dagitoy a bagyo, simmaruno met ti tikag a nangdael kadagiti mula.

Iti bangir na dagitoy a didigra, limos ti it-ited a tulong ti gubyerno para kadagiti biktima ti didigra. Numampay adda ti *budget* a naka-iyatang para iti didigra ket saan nga agserserbi para iti pagimbagan ti umili. Agkurkurang la garuden ti dagus a tulong para kadagiti biktima ti didigra, agkurkurang pay laeng ti gubyerno kadagiti adang tapno maipababa ti risgo ti panawen ti didigra. Naruay a ti pondo a nakailatang para iti didigra, *relief and rehabilitation* ket mapmapan kadagiti bulsa dagiti sumagmamano nga agturturay bayat nga barya laeng ti dumandanon kadagiti biktima ti didigra.

Dagiti proyekto a mang-agaw ti daga a nagtaudan

Saan la ngaruden a maik-ikkan iti naan-anay a pondo ken gundaway tapno mapadur-as ti agrikultura, maag-agawan pay ti daga dagiti mannalon anailyan a minorya gapu iti panagserrek dagiti dadakkel a proyekto ti enerhiya ken padanum. Dakkel a peggad iti karbengan dagiti tribu ti Tinglayan, Lubuagan, ken Pasil ti panangitakder ti Kalinga Geothermal project ti kompanya nga Aragorn Power and Energy Corporation (APEC) a mang-agaw iti 26,139 ektarya ti daga a nagtaudan da. Malaksid daytoy, napunno dagiti karayan ti Kalinga ti proyekto a dam nu sadinu ket ti kadakkelan ket ti madama a maitaktakder a Chico River Pump Irrigation project (CRPIP) a pautang manipud ti China nu sadinu ket ti CAMC Engineering ti nakaala ti kontrata na.

Nayon pay a mangpadagsen kadagiti nailian a minorya ket iti panangkillo ken panagmanipula iti linteg kas iti saan a panagsurot ti poseso iti Free Prior and Informed Consent o FPIC tapno iti kasta, wayaan ti panagserrek dagiti dadakkel a kompanya.

Umir-irteng a pasismo ken militarisasyon

Sipud pay panagtugaw ni Duterte iti poder, immerteng ti militarisasyon iti kaaw-awayan. Iti Kalinga, marikna ti epekto ti Oplan Kapanatagan ti US-Duterte manipud idi naudi a paset ti 2018 inggana iti agdama.

Gapu iti pannakibiang ken panang-braso ti DILG ken 503rd Brigade, napilitan dagiti munisipyo ti Kalinga a mangipasa ti resolusyon a mangidekdeklara iti CPP-NPA kas Persona Non Grata numampay saan a supsupportaran daytoy dagiti umili.

Nasaknap ti saywar, pammutbuteng ken pursado a panagpasurender kadagiti mannalon ken sibilyan. Ususaren dagiti korap nga opisyal ti AFP ken PNP dagiti *fake surrenderee* tapno kurakuten ti pondo ti programa nga ECLIP ken tapno mai-promote ti ranggo da.

Iti kastoy a kasasaad, saan a panagdur-as ken serbisyo ti ipapaay ti gubyerno kadagiti mannalon nu diket buteng ken amak para iti biag da ken riribok iti komunidad da.

Mannalon, agkaykaysa ken lumaban!

Iti intero a pagilian, saan a mairusok dagiti mannalon iti

panangidadanes ken panang-abuso iti biag, kabiagan ken dignidad da. Gumilgil-ayab iti unget da ket kakuyog dagiti dadduma pay a dasig a magungundawayan ket tumaktakder tapno mawayawayaan manipud iti panangidadanes.

Ania dagiti rumbeng tayo nga aramiden:

1. Organisaren ti intar tapno napigpigsa tayo a sangoen ti kabusor.
2. Ingga't kabaelan nga itakder dagiti organisasyong masa iti tunggal tukad ken ipamuspusan nga ipatungpal ti kolektibo a panangidaulo.
3. Organizado a singiren ti gubyerno ti budget para kadagiti biktima ti kalamidad. Patignayen amin a baryo inggana tukad probinsya ken sabay-sabay a sangoen dagiti pannakabagi ti gobyerno ken situated a singeren isuda gaputa naggapu daytoy iti buwis ti umili ken nasken laeng nga maisubli kadagiti umili babaen ti serbisyo ken rumbeng a tulong.
4. Organizado a sangoen ti gobyerno ken idawat ti pannakawaswas ti RTL. Kasapulan nga iparikna iti gobyerno ti nagkaykaysa a pigsa ti umili a kontra iti daytoy a linteg. Makitinnulong iti panagtignay ti nailian a tukad tapno maipakita iti gobyerno nga saan a maragsakan ti intero a pagilian iti iparparmag da a linteg.
5. Organizado a sangoen ti panangallilaw ken pasismo ti AFP ken PNP. Amoen dagiti karbengan kas sibilyan ken kas komunidad. Dagitoy ti takderan iti sango dagiti pananglabsing dagiti militar ken pulis ti karbengan pangtao.

Iti sango ti umir-irteng a panangparigat ken panangirurumen, awan ti sabali a pagpilian para dagiti umili nu saan a ti dalan ti panaglapan. Nainkalintegang laeng nga ilaban ti karbengan ken agtultuloy nga itandudo ti panaglapan para iti pudno ken rebolusyonaryo a panagbalbaliw ti gimong babaen iti armado a pannakidangadang. Isunga rumbeng nga paauduen tayo ti NPA a mangidalan ti pudno a wayawaya. Adda kadatayo ti dalan, nasaem ti mapaidaman ti wayawaya ngem ti mangidaton ti biag para iti pagilian.

Labanan ti mananggamrud a kompanya iti Kalinga

Iti agdama adu dagiti energy ken mining projects iti probinsya ti Kalinga. Gangamrudan dagitoy a multi-nasyunal a kompanya ti superganansya manipud kadagitoy a proyekto. Kasta met ti inut-inot a panagkonbert kadagiti *smale-scale mining* (SSM) tapno agballin a *large-scale mining* (LSM) a mangparigat iti umili ken mang-ibus iti kinabaknang ti probinsya.

Ti kinaagpayso na, ti pigsa ti danum ti Kordilyera ket adda ti potensyal a makaiparuar ti 57% ti kinakasapulan a kuryente ti entiro a pagilian. Dagiti karayan ti Tanudan, Chico, Pasil ken Saltan ket target dagiti hydroelectric power generating projects. Adda ti 11 hydropower projects iti probinsya iti agdama.

Tuloy-tuloy ti konstruksyon ti Chico River Pump Irrigation Project (CRPIP) uray awan ti FPIC na. Mait-ited ti amin a pabor iti imperyalista nga Tsino kas iti karbengan iti kontrata, sinno ti agrabaho ken pribelihiyo ken linlinteg pabor iti Tsina gapu ta nakautang ti Pilipinas. Iti met Barangay Balatoc, Pasil ket nakasentro ti \$320 milyon a proyekto ti geothermal electric power plant ti kompanya nga Aragorn Power and Energy Corporation (APEC) nga agpangpanggep a makaparuar ti 120MW a kuryente.

Adda met laeng ti pegado a sitwasyon iti inut-inot a panag-agaw kadagiti minasan ti umili wenno SSM tapno makontrol ken maipaima kadagiti dakkkel a kompanya ti minas. Tapno makontrol da ti entiro a produksyon alalliwen ti gobyerno dagiti minero babaen iti panang-awis kenyada a sumrek iti minahang bayan. Ti panagserrek da iti minahang bayan pumauneg da kadagiti patakaran ti LSM. Ti linteg a minahang bayan ket pagbalinen na a pribado ken iggem dagiti gangganaet dagiti minasan iti pagilian.

Dakkkel dagiti agbalin nga epekto dagitoy a proyekto iti aglawlaw kas iti panagbaha, panaglayus, marugitan ti danum ken angin. Kadagitoy a proyekto ket lablalsingen da dagiti karbengan dagiti tribu a saklaw kadagiti site ti proyekto babaen iti panag-agaw ti tawid a daga, pannakadadael ti pangkabiagan, ili ken nainsigudan a kultura. Magudua-gudua ti umili ken dagiti tribu. Bayat nga agnamnam-ay ti ganansya dagiti kompanya ket saan met mausar para iti pag-imbagan ti umili ti bukod da a daga. Kagiddan ti panangipakat dagitoy a proyekto ti ranggas ti reaksyunaryo a gobyerno babaen iti militarisasyon tapno maisigurado a maparmek ti panagsupyat ti umili kadagiti makadadael a proyekto.

Amin dagitoy ket buya ti agtultuloy a pananggundaway ken panangidandanes kadagiti amin nga umili a marigrigat ken ti nailian a minorya iti Kalinga ken Kordilyera. Kasapulan ilaban tayo ti karbengan iti daga, biag, dayaw ken kinabaknang. Panagkaykaysa ti kasapulan dagiti umili ken tribu. Rumbeng nga iyabante ti nailian a demokratiko a rebolusyon babaen iti gubat ti umili tapno magun-od ti bukod a panagkeddeng ken ti pudno a wayawaya para iti pagilian.

Oplan Kapanatagan ti rehimen a US-Duterte: didigra iti umili!

Enero 10, 2019 ket pinirmaan ti napalabas a PNP Chief Oscar Albayalde ken napalabas nga AFP Chief of Staff Carlito Galvez ti Joint AFP-PNP Campaign Plan Kapanatagan. Daytoy ti sumukat iti na-paay a pasista ken kontra-umili nga Oplan Kapayapaan ti rehimen US-Duterte. Babaen ti Oplan Kapanatagan maaddaan ti direkta ken lehitimo a pannakibiag ken panagkontrol ti militar iti amin a paset ti gobyerno uray iti kumand dagiti pulis, korte ken panaggaramid ti linteg. Idi met Mayo 25, 2019 pinirmaan ti Joint Task Force ti AFP ken ti PNP ti Joint Campaign Plan “Kapanatagan Cordillera” a nakabasar iti Executive Order no. 70 ni Duterte nga agarapaap a gibusan ti rebolusyonaryo a tignayan inggana tawen 2022. Babaen ditoy ket idi Hunyo 15, 2019 ket nabukel ti Regional Task Force to End Local Communist Armed Conflict wenna RTF-ELCAC a mangisigurado a maipatungpal iti Kordilyera ti naranggas ken mananggalillaw a plano ti rehimen US-Duterte.

Bayanihan, kapayapaan ken itatta kapanatagan. Nasasayaat a sao ngem ania kadi ti kayat a saoen ti rehimen kadagitoy nga oplan na?

Kinaagpayso na, maikaniwas iti kayat a saoen ti “kapanatagan” wenna kinatalna ti panggep ti Oplan Kapanatagan. Iti daytoy a naranggas nga oplan ket kayat ti rehimen US-Duterte a siguraduen nga awan ti oposisyon iti madama a turay na ken makontrol amin a paset ti biag ken gimong a Pilipino. Maysa a buya na ket ti nasaknap nga *extra-judicial killings* (EJK) wenna pamatpatay kadagiti lumablaba para iti nainkalintegan a karbengan da kas umili ken kas tao. Babaen iti Oplan Kapanatagan nagbalin a nalaka a target ti siasino man a tao para

iti red-tagging, ilegal a panag-aresto, ilegal a panagkaskaso, harassment, ilegal a pagpapasurender ken panagpatay dagiti militar ken. Iti nababa a sao, pinagbalin ti Oplan Kapanatagan a lugal ti panaglalsing iti karbengan tao dagiti ahente ti reaksyunaryo a go-byerno.

Iti Kalinga kumarkaro ti ranggas ken panangallillaw ti AFP ken PNP iti umili. Kasta met lang a pinairteng da ti pannakibiang ken kontrol da kadagiti sangay ti go-byerno manipud probinsya inggana kadagiti barangay. Buya na daytoy ti panangipapilit ti AFP-PNP kadagiti municipal ken barangay LGUs a mangipasa kadagiti Persona Non Grata resolutions uray awan ti suporta dagiti umili kadagitoy. Daytoy napalabas a bulan ti Oktubre nagigidan ken nagsisinaruno dagiti pulong barangay nga inwayat ti AFP ken PNP babaen kadagiti ahensya ti gobyerno kas iti DILG, DSWD, DENR, DepEd ken dadduma. Kadagiti nasao a pulong ket insaknap da ti panangbutbuteng ken panangallillaw kadagiti bumaryo. Ilaklako da met laeng kaditoy a pulpulong ti E-CLIP wenna programa ti gobyerno para iti panagpasurender kadagiti kameng ti NPA nga iti aktwal ket pinagbalin a pagkurakutan dagiti opisiales ti AFP-PNP babaen iti fake ken recycled surrenderees.

Saanan a baro ti kinapasista ti AFP-PNP iti Kalinga ngem itatta babaen iti Oplan Kapanatagan ket kumarka-

ro ti ranggas da a ti kangrunaan a biktima latta ket dagiti inosente a sibilyan. Babaen iti saywar ken harassment ket adda dagiti nalalawag a sibilyan a napilitan a napasurender ti AFP- PNP kas suporter wenna NPA. Adda dagiti kaso ti ilegal a panag-arestar kadagiti masa a nu sadinno ket kalpasan ti sumagmamano nga aldaw ket naipresentar kas surrenderees. Adda met laeng dagiti napasamak nga ilegal a panag-imbestigat kadagiti masa ken panagrakisa kadagiti balay da kas iti napasamak iti Balbalan ken Pinukpuk. Kadagitoy nga ilegal nga operasyon ket nalawag a nalalsing ti karbengan ti umili ken nangipaay ti nakaro a buteng kenyada.

Iti desperasyon ti rehimen US-Duterte, adu ti ipasasaknap na nga fake news, saywar ken pasismo. Ni Duterte mismo ken dagiti kakumplot na iti pasista-terrorista a turay ti mangibutaktak iti kinabulok da ken mangiduron iti umili tapno lalallo a lumaban.

Ti Oplan Kapanatagan pada dagiti umununa nga oplan ti nagsisinaruno nga rehimen manipud pay kenni Marcos ket sigurado a mapaay. Awan ti suporta ti nalawa a masa kadagitoy isunga uray ania man ti nadumaduma a pamuspusan da ket mapaay latta ta umili mismo ti mangisarwa ken mangsupyat kadagitoy.

